

ДОБРУДЖАНСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ	
Генерал Тошево	
ВХОДЯЩ №	50
ДАТА	15.01.2016 г.

СТАНОВИЩЕ

Относно: конкурса за академична длъжност „ДОЦЕНТ” по професионално направление 6.2 Растителна защита, научна специалност Растителна защита/фитопатология/ обявен в Държавен вестник брой 63 , 18. 08. 2015 г. от ДЗИ, Г. Тошево към Селскостопанска академия – София, с кандидат гл. асистент д-р Ваня Димитрова Иванова

Рецензент: проф. д-р Мария Йорданова Боровинова, Институт по земеделие, Кюстендил, назначена за член на научно жури от Председателя на ССА със Заповед № НП-07-46 от 16. 11. 2015 г.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Гл. асистент д-р Ваня Димитрова Иванова е родена на 02. 04. 1963 г. През 2006 г. завършва ВСУ „Черноризец Храбър” - Варна специалност „психология”. През 1987 г. завършва второ висше образование – специалност растителна защита във ВСИ „ Васил Коларов”, Пловдив. През периода 1987-1991 г. работи последователно като агроном в секция ”Селекция на зърнено-житни култури” и специалист в лабораторията „Технологични качества на зърнено-бобовите култури”. От 1996 година е научен сътрудник втора и първа степен/сега главен асистент/. През 2012 г. защитава докторска дисертация на тема „ Проучвания върху устойчивостта на обикновената пшеница и други видове към причинителя на кафявата ръжда *Puccinia triticina*” Има 10 години научен стаж, като през този период участва във разработката на 7 проекта към ССА.

2. Общо описание на представените материали

Гл. асистент д-р Ваня Димитрова Иванова участва в конкурса за доцент с 29 научни труда, от които 14 в международни научни списания и издания, 15 в български научни списания и сборници от национални конференции и симпозиуми. Три от статиите са представени на международни симпозиуми в Македония и в Босна и Херцеговина през 2015 г. и са приети за печат. Пет от представените научни трудове са самостоятелни, в шест кандидатката е първи автор, а в останалите с втори, трети или четвърти автор. Научните трудове на гл. ас. д-р Иванова са в съавторство с колеги с други научни специалности, което е предимство за проведените изследвания, като се има предвид, че за създаване на нови сортове са необходими както селекционери така и специалисти по растителна защита. Публикувала е самостоятелно и една научно-популярна статия.

Гл. ас. д-р Иванова е съавтор на редица сортове и линии с оригинална зародишна плазма при пшеница, ечемик, тритикале и леща.

3. Цитирания на научните публикации

Научните публикации гл. ас. д-р Иванова са цинирани в 32 научни издания, като 15 броя са в международни и чуждестранни издания. Пет от цитатите са в списания с импакт фактор.

4. Основни направления в научноизследователската работа

Научните публикации, които са представени за рецензиране са в областта на растителната защита на фасула, пшеницата и ечемика. Основното научно направление в изследователската работа кандидатката е свързано с проучвания върху физиологичната специализация на *Puccinia recondita f.sp. tritici* във връзка със създаване на устойчиви сортове и линии при житните култури към този патоген, както и към причинителя на брашнестата мана и видовете от род *Fusarium*.

5. Научни и научно- приложни приноси:

- Проучена е чувствителността на 14 чуждестранни сортове фасул към антракноза, бактериен и ореолов пригор. Не е установен сорт с висока комплексна устойчивост към причинителите на трите болести. Със сравнително по-висока устойчивост към проучваните болести са сортовете WA -4527-77 и Laker, които могат да се използват при селекция на устойчиви сортове.
- Установени са факторите, определящи реакцията на листата на фасула при инокулация с *Xantomonas campestris pv. phaseoly*. Определена е реакцията на шест сорта и една линия към два щама на бактерията. Проучени са три метода за инокулация, както и подходящата възраст на листата при изпитване устойчивостта на фасула към *Xantomonas campestris pv. phaseoly* при контролирани условия.
- Определено е влиянието на почвената влага и третирането на семената с фунгициди върху пренасянето на *Xantomonas campestris pv. phaseoly* от семената в пониците.
- Проучена е физиологичната специализация на *Puccinia recondita f. sp. tritici* в България за период от 15 години. Установено е, че броя на физиологичните раси варира. За 1998 г. са определени 6 стандартни физиологични раси на гъбата, а през 2000 г. са установени 8 раси, сред които преобладават расите 176 и 167. Въз основа на Северно Американската номенклатура у нас са установени 295 патотипа. Определено е и процентното съотношение на патотиповете. Установено е ,

че тестираните гени за устойчивост се различават по своята ефективност. Определени са гени с абсолютна ефективност.

- Установена е чувствителността към кафява ръжда на над 200 образци двузърнест лимец *Triticum turgidum ssp. diccocon*. Излъчени са 62 устойчиви на болестта образци, които според резултатите от останалите четири анализирани признака могат да се използват за целите на селекцията на обикновена зимна пшеница.
- Проучена е реакцията на 40 линии обикновена пшеница към *Puccinia recordita f. sp. tritici* при изкуствен инфекциозен фон. Селектирани са 12 линии, които могат да се използват в селекцията като източници на устойчивост към патогена.
- Установени са линии тритикале с комплексна устойчивост към ръжди и брашнеста мана в съчетание с висока продуктивност.
- От проучените нови сортове и линии пшеница и тритикале са установени сортове с висока устойчивост на жълта ръжда. При част от проучените линии зимна обикновена пшеница тази устойчивост е съчетана и с устойчивост към кафява и черна ръжда и брашнеста мана, както и с висок биохимичен показател на зърното.
- Определена е реакцията на различни генотипове ечемик към видове от род *Fusarium*. Установено е, че гъбата *Fusarium Head blight* силно влошава качеството на зърното и брашното.
- В съавторство са създадени 34 сорта зимна пшеница, 11 сорта тритикале и 5 сорта ечемик.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените за оценка научни трудове, напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане в Селскостопанска академия.

Оценявам положително представените материали, като имам предвид тяхната актуалност и значимост за растителнозащитната наука и практика.

Всичко това ми дава основание да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса да даде положителна оценка и да предложи на Почитаемия Научен съвет на ДЗИ, Г. Тошево да избере гл. асистент д-р Ваня Димитрова Иванова на академичната длъжност „Доцент” по професионално направление 6.2 Растителна защита научна специалност Растителна защита/фитопатология/.

**09.01. 2016 г.
Кюстендил**

Изготвил становището:

/Проф. д-р Мария Боровинова/

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаната проф. д-р Мария Йорданова Боровинова
от Институт по земеделие, Кюстендил, хабилитирана по научна специалност
Растителна защита

Декларирам,

че съм съгласна да бъда включена в състава на научно жури за оценяване на кандидата гл. ас. д-р Ваня Димитрова Иванова за заемане на академичната длъжност Доцент. Изпълнявам изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в Селскостопанска академия по процедура конкурс за академична длъжност, според които за членове на научното жури не могат да бъдат избирани хабилитирани лица, които са свързани лица по смисъла на § 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ с кандидат за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на работата им като членове на журито.

Декларатор:

